

Українська Повстанська Армія діяла з 1942 по 1953 рік. До 1950 року командував нею Роман Шухевич, знаний під псевдонімом Тарас Чупринка. Його загибель в бою 5 березня 1950 року стала трагічною датою в діяльності УПА. Армія, яка під час фашистсько-німецької окупації контролювала певні території України, в II половині 40-х років змушена була ділитися на невеликі частини, переходити на нелегальне становище, діяти у підпіллі. Разом з тим, незважаючи на посилення більшовицького терору, воїни УПА боронили населення і користувалися його підтримкою.

40

«Командир армії безсмертних»»

Нині українські кінематографісти воскрешають цю трагічну сторінку української історії у фільмі «**Командир армії безсмертних**» (автор сценарію Василь Портяк, режисер Олесь Янчук). Режисер, який поставив фільми «Голод 33» (1991) й «Атентат. Осіннє вбивство у Мюнхені» (1995), звернувся до постаті легендарного Романа Шухевича, засвідчуючи свою постійність в тематичних уподобаннях, беручи на себе відповідальність за втілення важливих для ідеології незалежної України ідей. Слід сказати, що завдання непросте. Адже нехіль до ідеології, яка панує в свідомості багатьох членів суспільства, не сприяє єдності цього су-

спільства. В молодій державі залишається невирішеною ідеологічна проблема, з якою стикаються не тільки постановники фільму й ті, хто їх підтримує. В суспільстві не розставлені крапки над «і» в трактуванні національного опору, боротьби ОУН та УПА проти більшовизму. І якщо стараннями тих, хто вцілів у цій нерівній боротьбі, зібрано і зафіксовано багато свідчень, документів, то імена тих, хто чинив репресії, розправлявся з національно свідомою частиною населення, не названо. Не відбулося суду над тими, хто, працюючи на тоталітарний сталінський режим, карав мирне населення, заганяв у концтабори, вивозив до Сибіру. Саме ця невирішеність і приводить до того, що навіть Президент країни в Західному регіоні віддає шану воїнам УПА, а перед ветеранами радянської армії віддає належне тільки подвигам цієї армії та її Генералісімусу. І чи не ця невизначеність у ставленні до УПА провокує негативізм, випадки проти неї приватного характеру чи навіть погрози тим, хто оприлюднює правду про неї (як це, наприклад, мало місце у випадку з режисером «Страчених світанків» після показу фільму по телебаченню). Протистояння, розпалене «вождем усіх народів», залишається. Усувати його потрібно, говорячи і показуючи події тої невідомої для широких мас і особливо для молодого покоління. Тому фільм «Командир армії безсмертних» знімається дуже своєчасно.

Такий фільм є актуальним ще й тому, що він воскрешає ідеали жертвності, якими жили українці в середині ХХ століття, на протигагу тотальному «ідеалу» наживи, який культивуєть-

ся, підживлюється мафіозно-корумпованими структурами сьогодні. Тому проблема — як берегти моральне й духовне обличчя нації — на часі. Приклад Романа Шухевича свідчить, що українці у найжорстокіших випробуваннях змогли зберегти національну свідомість та людську гідність. Роман Шухевич — один із тих, хто може стати взірцем для молодого глядача.

Можна сподіватися, що це так і стане, адже Романа Шухевича грає Григорій Гладій. Громадянин Канади, він зробив патріотичний жест, погодившись зіграти у фільмі українського режисера, який не міг обіцяти йому, кінозірці, високих гонорарів, зважаючи на становище українського кіно. «На жаль, не маю часу займатися творчими питаннями — весь час і всі сили йдуть на пошуки коштів на фільм», — ця невідступна проблема лейтмотивом проходила у моїй бесіді з Олесем Янчуком. Але сьогодні інакше у нас і неможливо знімати. Без максимальної мобілізації сил для того, щоб переконати грошедавців у потрібності такого фільму, його не створити.

Уже відзнято третину фільму. Знімають його оператори Олексій Золотарьов та Віталій Зимовець, в головних ролях, крім Григорія Гладія, відомі актори Вікторія Малекторович, Віктор Степанов.

Виробниками фільму є кілька установ: Міністерство культури і мистецтв України, Національна кіностудія імені О.Довженка, Український Конгресовий Комітет Америки, студія «Олесь-фільм» за участю Івано-Франківської обласної держадміністрації, Івано-Франківської міської держадміністрації та ВАТ Торговий дім «Галичина».

Хто він, Роман Шухевич, що за людина, де зростає, як формувався? Відповіді на ці питання шукають сьогодні кінематографісти. А ми, глядачі, чекаємо на зустріч з цікавою історичною постаттю, яскравим представником свого покоління, національним героєм, воїном, непересічною особистістю.

■ Григорій Гладій
в ролі Романа Шухевича.

■ Робочий момент фільму
«Командир армії безсмертних».
Режисер Олесь Янчук.

■ Вікторія Малекторович
в ролі Галини.

■ Віктор Степанов
в ролі майора НКВС.

■ Роман Шухевич біля загиблого
брата. Кадр із фільму
«Командир армії безсмертних».

Фото Віктора Гаврічкова.

